

वृद्धोरसां राज्यधुरां प्रवोढुं कथं कनीयानहमुत्स
हेय । मा मां प्रयुक्थाः कुलकीर्तिलोपे प्राह स्म रामं
भरतोऽपि धर्म्यं ॥ ५४ ॥

ज०म०

वृद्धौ । भरतः प्राह धूर्वहनशीला धूर्नयनशीला इत्यर्थः अने
कार्यत्वाद्धातूनां भ्राजभासेति क्तिप् रा लोप इति वलोपः राज्य
स्य सप्ताङ्गस्य धूर्धाचो प्रकृतिरिति विगृह्य ऋक्पूरित्यकारप्रत्य
यः परवल्लिङ्गमिति धूरिति स्त्रीलिङ्गम् ततश्चाप् कीदृशीं वृद्धोर
सां वृद्धोज्येष्ठः औरसः पुत्रोयस्यां उरसा निर्मित इति कन्दसो
निर्मित इत्यनुवृत्तौ उरसोऽण्चेत्यण् तां तिष्ठति रामे प्रवोढुं क
थमुत्सहेय कनीयान् सन् नैवेत्यर्थः भक्तधृषेत्यादिना वहेः सहा
वुपपदे तुमुन् गर्हायां लङ्पिजात्वोरित्यनुवृत्तौ विभाषाकथमि
लिङ्चेति लिङ् सहेरुत्पूर्वस्य आत्मनेपदित्वात् सीयुट् इटोत्
लिङ्ः सलोपोनन्त्यस्य अतोमा मां प्रयुक्थाः मा नियोजय माङि
लुङ् झलोझलीति सिचेलोपः कुलकीर्तिलोपे लोपयतीति
लोपः पचाद्यच् रघुवंशस्य चा कीर्त्तिः तस्या लोप इति समासः
पूर्वरनाचरितत्वात् एवञ्च धर्म्यं धर्मादनपेतं भरतोऽपि प्राहस्म
उक्तवान् पुनश्चाह ॥ ५४ ॥

भ०

वृद्धोरसामित्यादि । रामस्य धर्म्यवचनानन्तरं भरतोऽपि
धर्म्यं धर्मादनपेतं वचो रामं प्राहस्म प्रोवाच विकारसंधेत्या
दिना अनपेतार्थं धर्मात् यः किं प्राहस्म इत्याह कनीयानहं अनु
जोऽहं राज्यधुरां प्रवोढुं कथं उत्सहेय उत्साहं करिष्यामि कथ
माखीचवेति पच्चे स्त्री राज्ञोधूः राजधुरा धुरोऽनक्षस्यादिति अः